

STIKSTOF door RENÉ D'OBALDIA.

René d'Obaldia is een van de latere Franse absurdisten. Hij schreef een groot aantal eenakters die hij als "divertissements" (amusementsstukjes) aanduidde. Zijn eerste avondvullende stuk "Wind in de takken van de Sassafras) is in ons land door de Nederlandse Comedie en het Groot Limburgs Toneel opgevoerd.

In zijn eenakters geeft Obaldia normale dagelijkse situaties, die hij echter op licht absurde wijze uitwerkt daarbij gebruik makend van zeer veel woordgrapjes. In Stikstof is Mike, een Amerikaanse soldaat, zojuist teruggekeerd uit Vietnam. Hij blijkt daar drie jaar geen oog dicht te hebben gedaan, en eenmaal thuisgekomen denkt hij aan niets anders dan slapen. Hij wordt steeds achtervolgd door de herinneringen aan alles wat hij heeft meegemaakt. Als hij wakker wordt, waant hij zich nog in de moerassen van Vietnam. Zijn moeder ziet enerzijds in hem haar lieve kleine jongen die ze nog steeds kan vertroetelen en anderzijds beschouwt ze hem als een held nu hij beladen met onderscheidingen is thuis gekomen. Voor zijn verloofde Judy is hij een soort levende James Bond. Ze luistert naar zijn verhalen op dezelfde manier als ze in de bioscoop naar een avonturenfilm zit te kijken. Tegen de achtergrond van zijn moeder en zijn verloofde komt de navrante positie van Mike nog scherper uit.

In Stikstof stelt Obaldia op scherp spottende wijze een aantal van onze heilige koeien aan de kaak. Daar is in de eerste plaats de heldenverering. De oorlog wordt als iets groots en heldhaftigs beschouwd, zonder dat men enige notie heeft van de volledige geestelijke verminking die de soldaten er oplopen.

Judy verkeert in het oppervlakkige milieu van bar en borreltafel. Allerlei futiliteiten, die alleen voor een kleine in-crowd van belang zijn worden er opgeblazen als waren het wereldbelangrijke gebeurtenissen. Haar woordgebruik is doorspekt met anglicismen en ze probeert in ieder opzicht

zoveel mogelijk "in" te zijn.

Een ander punt zijn de waanideeën, die het militaire apparaat de manschappen probeert wijs te maken; de ideologische indoktrinatie omtrent de vijand het gebruik van chemische middelen, de strategie van de anti-guerrilla oorlog. De werking van het stuk is te vergelijken met die van een cartoon. We herkennen de situatie, we zien dat de mensen erin karikaturen zijn, we lachen er om maar we zijn ons konstant bewust van de afschuwelijke realiteit die erachter ligt.